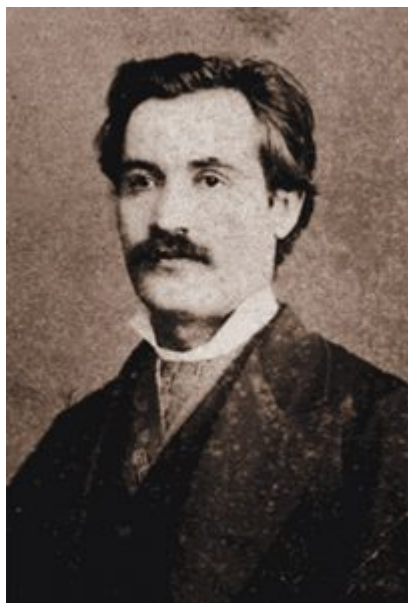

PROBE DE STIL – de Mihai Eminescu [6 noiembrie 1877]

Unul din semnele caracteristice ale speciei „animal scribax” din familia Liberalelor este că nu știe carte. Neștiind carte și având a vorbi cu publicul lor în toate zilele, animalele condeiului în România câștigă la șiruri repetând fără trebuință cuvinte care n-au nici vro greutate retorică, nici vrun înțeles deosebit, care să merite a fi întipărit minții.

„Românul”, care de altmintrelea numai românește nu-i scris, au ajuns la treapta de a ști că verbul are proprietatea de a putea fi conjugat, prin urmare nu se mulțamește numai c-un timp sau c-o persoană care s-ar cere pentru însemnarea înțelesului, ci pune câteva dupăolaltă, pentru ca să se pară că zice ceva.

Am spus, spunem și vom spune cumcă națiunea a fost, este și va fi. Deci cetățenii iubitori și iubiți s-adună, s-au adunat și se vor aduna, ca să se sfătuiască, să zică, să dezbată, să vadă, să priceapă și să înțeleagă că bine nu este, n-a fost și nu va fi cu noi, între noi și-n noi, acum și totdeauna și pururea și-n vecii vecilor, dacă ... n-om fi noi cu ai noștri

între noi la putere.

Aceasta e ținta a toată democrația română, spusă în stilul înflorit al gazetei celei mai vechi și celei mai ... netrebnice din București.

Cititorii noștri cred poate că luăm peste picior pe mult și mai mult decât onorabilii noștri confrați: dar rău cred.

Românul", vorbind într-unul din cele din urmă numere ale sale despre un conventicul al celor chemați (multi chemați și puțini „aleși”) ce se va ținea la Bacău, introduce „frumosul” apel al d-lui A. D. Holloan, inserat în „Gazeta de Bacău”, cu următoarele cuvinte:

Am cerut și cerem ca românii să se întrunească cât de des, să se vadă, să se cunoască, să cugete, să dezbată și să caute împreună calea și metoda cea mai patriotică, cea mai înțeleaptă și totodată și cea mai practică. Astfel, și după noi numai astfel, națiunea poate merge cu pași siguri spre realizarea dorințelor și trebuințelor ei.

„Unde veți fi întruniți doi, în numele meu, voi fi în mijlocul vostru”, zicea Isus, atunci când inamicii îl pândeau pentru ca să-l oprească de a surpa comploturile fariseilor.

Când cetățeanii s-adună cu iubire și cu sinceritate, geniul națiunii este în mijlocul lor.

Să se întrunească dar, să se întrunească necurmat toți cei cari pun interesele generali mai presus chiar de interesele de partită, căci mare, foarte mare nevoie este, acum ca totdeauna, și poate mai mult decât totdeauna, ca gândul națiunii române să fie neclintit cu noi, între noi și în noi.

Știe „Românul” ce stil e acesta? Să i-o spunem noi: stil jidovesc. Redactorul n-are decât să deschidă Psalmii împăratului și prorocului David și să vadă cum toată poezia jidovească nu consistă decât în repetarea aceleiași idei,

adesea foarte sărace, cu alte cuvinte. Dar nici în cuvinte variate nu sunt bogați stiliștii „Românului”. Ei declină și conjugă în sus și-n jos acelaș cuvânt fără de nici o trebuință ș-apoi zic că presa e ... lumina. Multă lumină trebuie să fi intrat în capul cititorilor „Românului” când li se spune că trebuie să vadă, să cunoască, să cugete, să dezbată, să caute calea și metoda. Oare puțină, cât [de] puțină gramatică românească nu se poate introduce prin contrabandă la redacția „Românului”?

Dar să contenim. Deja am atacat prea mult tot ce este românesc și am ating susceptibilitățile națiunii. Națiunea nu știe a scrie; ar fi o crimă pentru redactorii „Românului” să știe ei asemenea moft conservator și austro-maghiar.

CU PATERNITATE INCERTĂ

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 noiembrie 1877 – 15 februarie 1880

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1980

Vol X

Mihai-Eminescu.Ro